

М. Пахолівецька ,
директор Центру методичної та
соціально-психологічної служби
управління освіти Кіровоградської
міської ради

Підвищення професійної компетентності педагогів шляхом організації внутрішньо-шкільної методичної роботи

*(з досвіду роботи заступника директора з навчально-виховної роботи
"Навчально-виховного об'єднання "Загальноосвітній навчальний заклад I-III
ступенів № 20 - дитячий юнацький центр "Сузір'я" м.Кіровограда
Сащенко Світлани Андріївни)*

Сащенко Світлана Андріївна - заступник директора з навчально-виховної роботи. Постійне місце роботи - "Навчально-виховне об'єднання "Загальноосвітній навчальний заклад I-III ступенів № 20 - дитячий юнацький центр "Сузір'я". Педагогічний стаж 20 років. З них більше 12 років працює на посаді заступника директора.

Визначальні якості: професіоналізм, ерудиція, компетентність, самокритичність.

"Ми вважаємо, що нам в житті поталанило на зустріч з цією людиною. Цей заступник уміє не тільки вимагати, вона й захистить у важку хвилину. А після "серйозної" розмови вона з повагою посміхається, і від неї йдеш підбадьорений, знаючи, що тебе поважають, цінують, гідно відповісти їй не можна...", - говорять педагоги, які працювали з Сащенко Світланою Андріївною в двох школах.

А це тому, що Світлана Андріївна працює творчо, енергійно,

добросовісно, з турботою і повагою до людей.

Педагоги школи цінують Сащенко С.А. за принциповість, дисциплінованість, за знання своєї справи. Тому не випадково нагороджена грамотами міського та обласного рівнів.

Вона є високо компетентний фахівець, умілий та ініціативний керівник педагогічного й учнівського колективів.

Сащенко С.А. вивчає проблему до найменшої подробиці, при аналізі вміє оперувати фактами, які неможливо заперечити: розкриває причини недоліків і визначає шляхи їх подолання.

Провідні ідеї її досвіду:

1. Формування дієвого методичного активу.
2. Створення оптимальної системи науково-методичної роботи з педагогами, побудованої на основі діагностики, диференціації та індивідуалізації.
3. Ефективне використання в системі науково-методичної роботи з педагогами інтерактивних методів навчання.
4. Раціональне поєднання в системі науково-методичної роботи колективних, групових та індивідуальних форм роботи.
5. Широке використання морального і матеріального стимулювання педагогічної творчості.

Світлана Андріївна розуміє, що в сучасних умовах першочергового значення набуває необхідність індивідуального розвитку педагога, прогнозування конкретних результатів, залучення вчителя до бажаної для нього діяльності при створенні відповідних умов адміністрацією школи.

Тому в даному навчальному закладі першим і найважливішим етапом планування є діагностика. Методичною радою школи розроблено декілька діагностичних карт, анкет.

На основі аналізу всіх аспектів навчально-виховного процесу, діагностики здійснюється планування внутрішньо-шкільної роботи.

Саме вони є підставою для:

- визначення першочергових завдань подальшої діяльності, тематики засідань;
- створення структури методичної роботи;
- складання графіка відкритих уроків, позакласних заходів, виступів учителів з індивідуальних методичних проблем;
- виявлення кращого педагогічного досвіду для подальшого його вивчення.

Та найголовніше - це визначення проблеми, над якою буде працювати школа. Під керівництвом Світлани Андріївни методичним активом розроблені етапи визначення проблеми школи, а саме:

1 етап - вписати найчастіше повторювані проблеми, які ще мало вивчені, мало відомі вчителям або викликають зацікавлення;

2 етап - виділити (вичленити) з означених проблем ключові слова, словосполучення;

3 етап - сформулювати проблему відповідно до запитів учителів та сучасних вимог педагогічної науки, методик викладання, стану навчально-виховного процесу.

Результатом саме такої роботи є сформовані проблеми різних структурних підрозділів методичної роботи школи:

1. Методичного об'єднання вчителів початкових класів – "Організація особистісно зорієнтованого навчання і виховання молодших школярів у контексті інноваційного освітнього середовища";

2. Методичного об'єднання вчителів-філологів – "Педагогічна майстерність вчителя в процесі формування і розвитку творчої особистості школяра засобами мови і літератури";

3. Методичного об'єднання вчителів математики – "Впровадження інноваційних технологій навчання при викладанні предметів математичного циклу";

4. Методичного об'єднання вчителів фізкультури – "Інноваційний зміст та сучасні підходи до процесу формування і розвитку фізично здорової

особистості на уроках фізкультури" та інші .

Проблеми впровадження інноваційних технологій навчання розглядаються на засіданнях МО вчителів математики.

Позитивним у роботі Сащенко С.А. є те, що вона зуміла вибудувати перспективу підвищення фахового рівня педагогів (структуру роботи школи над єдиною науково-методичною проблемою, розроблену на 5 років діяльності навчального закладу – дод. 1).

Кожен рік роботи над науково-методичною проблемою – це шлях її реалізації, який має свої напрямки діяльності, до якої залучаються всі учасники навчально-виховного процесу, а саме: педагоги, учні, батьки (див. дод. 2, 3, 4, 5).

Важливим є те, що подальша робота спрямовується на:

- надання практичної допомоги вчителям з питань удосконалення теоретичних знань і підвищення педагогічної майстерності;
- вивчення, узагальнення й запровадження в практику власної діяльності передового педагогічного досвіду;
- опанування нових форм, методів і прийомів навчання та виховання школярів;
- вивчення й аналіз якості навчальних досягнень учнів;
- удосконалення уроку як основної форми навчально-виховного процесу;
- стимулювання творчої ініціативи вчителя, залучення його до пошукової дослідницької роботи.

В школі вибудовується система підвищення професійної майстерності педагогічних кадрів у міжкурсовий період:

1 етап - виявлення труднощів учителів (анкетування, діагностика, відвідування уроків);

2 етап - планування методичною радою роботи з педагогічними кадрами;

3 етап - самоосвітня робота.

Перевага в даному випадку віддається самоосвітній діяльності, бо в основі її лежить здатність людини до безперервної освіти.

Навчання вчителя продовжується все життя, бо сучасна парадигма освіти, застосування новітніх технологій потребує якісно нового підходу до підвищення фахової майстерності педагога. Це є головною метою, якій підпорядковується вся методична робота з учительським колективом.

Основними шляхами самоосвітньої роботи Світлана Андріївна вважає:

- комплексне вивчення питань теорії, наукових основ предмета, питань психології, дидактики, теорії виховання;
- поєднання науково-теоретичної підготовки з оволодінням навичками практичної діяльності;
- взаємозв'язок освіти з творчими пошуками;
- поєднання самостійно здобутих знань учителя з участю його в різноманітних колективних формах підвищення кваліфікації педагогів.

Методична робота здійснюється відповідно до рівнів сформованості дидактичних умінь. Для молодих вчителів постійно діє школа молодого вчителя "Паросток".

При організації роботи з молодими вчителями Світлана Андріївна дотримується принципів вимог: правильне визначення змісту роботи, перспективи зростання майстерності педагога, врахування його позитивних і негативних якостей, що забезпечує підвищення результативності занять.

Особливістю цієї роботи є те, що вона проводиться диференційовано з урахуванням рівня їх творчості.

Так, робота з молодими педагогами із слабкою підготовкою спрямована на:

- накопичення знань і вмінь з методики навчально-виховної роботи, попередження найбільш серйозних недоліків у професійній діяльності;
- вивчення, поглиблення і застосування знань щодо вдосконалення форм, методів і прийомів організації та здійснення навчально-виховного

процесу.

Робота з молодими педагогами із середнім рівнем творчості спрямована на:

- поглиблення знань і умінь здійснювати аналіз навчальних програм, підручників та працювати з ними при підготовці до уроків;
- накопичення методичних матеріалів.

Крім цього молоді педагоги мають наставників, що дає можливість удосконалювати процес професійного становлення.

Отже, школа молодого вчителя дає можливість вдосконалити процес формування основних професійних якостей, вироблення власного стилю роботи, розвитку фахової майстерності.

Для педагогів із середнім та високим рівнем дидактичних умінь організовані методичні об'єднання. Саме вони (їх у школі вісім) перетворюються на педагогічну майстерню, де вчителі вивчають нові педагогічні технології з метою удосконалення процесу навчання, конструюють уроки, широко застосовують інтерактивні форми навчання, які забезпечують такі компоненти змісту, як розвиток творчої діяльності, уяви, фантазії на основі прочитаного та емоційно-ціннісного ставлення до змісту матеріалу, утверджують культурологічний, компетентнісний підхід до освіти, сприяють морально-духовному розвитку дитячої особистості..

Зокрема, над розв'язуванням цих завдань працює методичне об'єднання вчителів-філологів (кер. Голик О.В.), досвід якого схвалений на засіданні методичної ради Центру методичної та соціально-психологічної служби управління освіти Кіровоградської міської ради (протокол № 7 від 25.05.2006 р.)

Талановитих педагогів Сащенко С.А. залучає до роботи в творчих групах, що спрямована на розвиток їх здібностей.

Робота в групах дає змогу займатися дослідженням цікавих тем, реалізувати себе, ділитися досвідом з іншими, йти шляхом вдосконалення, а керівництву - стежити за професійним зростанням як досвідчених, так і

молодих вчителів.

Новизна їх у тому, що вони мобільні. Мобільність забезпечуватиметься вільним переходом педагогів з однієї групи до іншої в тому разі, якщо педагоги відчували підвищення своєї фахової майстерності. Диференціація виявляється в тому, що для кожного рівня творчості педагогів сформована своя мобільна творча група. Так до складу творчої групи "Кредо" входять вчителі, які мають вищу кваліфікаційну категорію та звання "вчитель-методист", а до творчої групи "Творчість" входять вчителі вищої кваліфікаційної категорії, які мають звання "старший учитель".

Вчителі з високим рівнем сформованості дидактичних умінь залучаються до роботи в шкільних, міських методичних заходах. Є активними учасниками творчих груп обласного інституту післядипломної педагогічної освіти ім. В.О.Сухомлинського. Серед них: вчителі вищої кваліфікаційної категорії, вчителі-методисти: Голик О.В., вчитель української мови і літератури, Бачинська В.В., вчитель історії, Граждан С.С., вчитель фізкультури, Прокопець Т.М., вчитель початкових класів. Вони щедро діляться своїми здобутками зі слухачами курсів підвищення кваліфікації обласного інституту післядипломної педагогічної освіти ім. В.О. Сухомлинського.

Естафету учасників Всеукраїнського конкурсу "Учитель року", починаючи з першого року його заснування, майже кожного разу підхоплюють все нові і нові вчителі.

У 2005 році в рамках цього конкурсу у міському його етапі в номінації "Музика" перемогла вчитель музики Кураксіна О.І.

Цей же рік приніс у шкільну методичну скарбницю досягнень II місце у міському етапі Всеукраїнського конкурсу "Шкільний бібліотекар - 2005 року", його виборола бібліотекар школи Боровкова Л.В. У 2007 році в цьому ж конкурсі в номінації "Трудове навчання", виборола перше місце в міському та обласному етапах, увійшла в п'ятірку кращих учителів трудового навчання Горобець О.В.

Такий творчий підхід до роботи вчителів школи дає плідні результати. За останні два роки прослідковується тенденція щодо збільшення кількості призових місць, зайнятих учнями закладу освіти у міських, обласних олімпіадах та конкурсах. При цьому спостерігається наступність між початковою і старшою ланками школи.

Світлана Андріївна розуміє важливість координації методичної роботи, яка здійснюється методичною радою. Слід відмітити демократизм в діяльності методичної ради, який полягає в можливості вільного висловлювання думок кожного її члена.

Велику увагу приділяє заступник директора оснащення методичного кабінету, в якому надаються консультації педагогам, проводяться методичні заходи.

Методичний кабінет у школі став центром самоосвіти.

Найвищою відправною точкою в роботі всіх структурних підрозділів методичної роботи в закладі залишається педагогічна рада, яка спрямовує, координує та контролює діяльність всіх ланок методичної діяльності педагогічного колективу над єдиною науково-методичною проблемою. На засіданнях педагогічної ради розглядалися такі питання:

- Розвиток педагогічної майстерності вчителя.
- Моніторинг успішності старшокласників школи. Аналіз чинників впливу на результати успішності.
- Реалізація творчої особистості вчителя в системі внутрішкільної методичної роботи.

Це дає змогу почути думки вчителів різних кафедр щодо вирішення спільних питань, намітити шляхи подолання прогалин, визначити можливості для реалізації поставлених завдань.

За спостереженнями, індивідуальними бесідами з учителями, учнями, батьками, аналізом різних видів діяльності учасників навчально-виховного процесу, даними анкетування було встановлено, що плідна робота має свій позитивний результат. За останні три роки творчого співпрацювання

педагогічних ідей кожним учителем та впровадження їх у практику випущено у межах школи збірки кращих уроків учителів різних кафедр, а саме: "Сходінками майстерності", "Мій кращий урок математики" (МО вчителів початкових класів - керівник Шумак Н.Г.), "Методична скарбничка" (частина I і II) (МО вчитель-філологів - керівник Голик О.В.), де відповідно висвітлюється планування МО вчителів-філологів та даються зразки уроків мови і літератур з використанням інтерактивних методик навчання; "Творчості початок" - збірка уроків учителів методичного об'єднання природничого циклу (керівник Михайленко Т.С.), засновано відеотеку кращих уроків учителів школи, які вони проводили для слухачів курсів підвищення кваліфікації ОППО ім. В.О.Сухомлинського. Стали традиційними і звичними публікації матеріалів самих учителів школи і про них у періодичних виданнях.

З метою поширення досвіду організації внутрішньо-шкільної методичної роботи планується проведення системи заходів на базі „Навчально-виховного об'єднання „Загальноосвітній навчальний заклад I-III ступенів № 20 – дитячий юнацький центр „Сузір'я”.

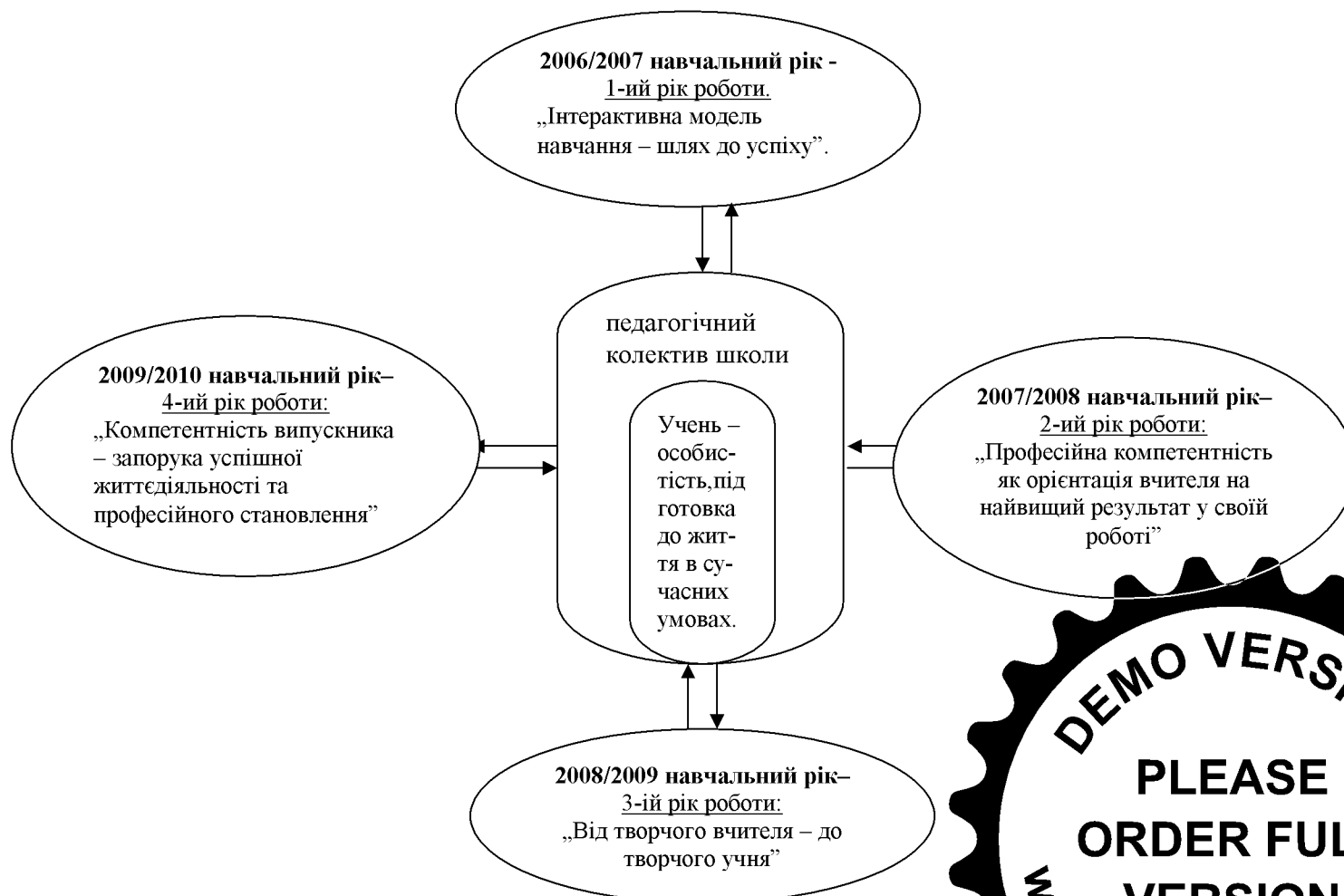
Тож хочеться від щирого серця побажати Сащенко Світлані Андріївні міцного здоров'я, творчого натхнення, нових перемог і досягнень на методичній ниві!

Структура

роботи школи над єдиною науково-методичною проблемою

„Від інноваційного змісту і технологій освіти через педагогічну майстерність учителя до формування особистості учня та підготовки його до життя в сучасних умовах”.

2010/2011 навчальний рік – 5-ий рік роботи: узагальнення матеріалів, написання аналітичної довідки з науково – методичної проблеми, підготовка статей, графіків, схем, виступів до друку; випуск збірки матеріалів з проблеми, методичних рекомендацій.

Узагальнені матеріали розглядати на : засіданнях циклових МО вчителів, нарадах при директору, заступниках, педагогах

Шляхи реалізації науково-методичної проблеми (1-ий рік роботи над проблемою)

Науково – методична проблема школи : „Від інноваційного змісту і технологій освіти через педагогічну майстерність учителя до формування особистості учня та підготовки його до життя в сучасних умовах”

2006/2007 навчальний рік

Науково – методична проблема школи : „Інтерактивна модель навчання і виховання – шлях до успіху”

Напрямки діяльності :

Теоретичне опанування інновацій: опрацювання наукових робіт, друкованих матеріалів, методичної, наукової і навчальної літератури з проблеми школи.

Створення інтерактивної моделі навчання і виховання школярів.

Прогнозування мети науково-методичної роботи.

Робота з педагогами

- вивчення різноманітних джерел літератури, її науковий аналіз;
- вивчення вітчизняного досвіду з проблеми;
- підготовка аналітичного матеріалу для обговорення педагогічним колективом;
- складання переліку літератури з проблеми для самоосвітньої роботи
- проведення ділової гри „Шляхи реалізації науково-методичної проблеми

Робота з учнями

- організація навчання учнівського активу;
 - розробка і реалізація проекту „Школа лідерів”;
- проведення „круглого столу” „Лідерство - шлях до успіху”;
 - організація і проведення заходів з впровадження інтерактивних технологій виховання;
 - інтелектуальний турнір;
- робота з обдарованими учнями;
- проведення спортивних змагань;
- профорієнтаційна робота;
- участь у гуртках ЦДЮТ;

Робота з батьками

- Рада школи : партнерство школи, сім'ї, громадськості;
- вивчення проблеми: „Виховний потенціал сім'ї в сучасних умовах”;
- проведення сімейно-родинних свят:
 - для першокласників „Ми тепер вже не малята...”;
 - „Ми доросліші стали на рік”(2-4кл.);
- фестиваль родинної творчості „Від усієї душі” (5-8кл.);
- зустрічі з представниками вищих навчальних закладів, користами тощо.

Шляхи реалізації науково-методичної проблеми (2-ий рік роботи над проблемою)

Науково – методична проблема школи : „Від інноваційного змісту і технологій освіти через педагогічну майстерність учителя до формування особистості учня та підготовки його до життя в сучасних умовах”

2007/2008 навчальний рік
Науково-методична тема школи : „Професійна компетентність як орієнтація вчителя на найвищий результат у своїй роботі”

Напрямки діяльності :
Визначити науково – методичний аспект обраної проблеми; освоєння теоретичних понять „компетентність”, „компетенція”, „педагогічна творчість”, „педагогічна технологія” і т.д.

Робота з педагогами

- створення структури компетентнісної педагогіки;
- семінар – практикум з теорії педагогіки „Інноваційні технології розвитку професійної компетентності вчителя”;
- організація самоосвітньої роботи педагогів за індивідуальними темами з проблеми;
- відвідування уроків та виховних заходів вчителів школи;
- анкетування вчителів з проблеми;
- обмін досвідом роботи.

Робота з учнями

- тренінгові програми;
- участь у реалізації запланованих проєктів;
- участь у громадських акціях;
- участь у предметних олімпіадах і конкурсах;
- участь у роботі органів учнівського самоврядування;
- заняття учнівського активу з проблеми „Компетентність лідера - запорука успіху”

Робота з батьками

- реалізація програми „Партнерство сім'ї і школи в ім'я розвитку компетентної особистості”;
- реалізація тренінгової програми „Я знаю свою дитину”;
- робота консультпункту „Батьки і діти”.

Шляхи реалізації науково-методичної проблеми (3-ій рік роботи над проблемою)

Науково – методична проблема школи : „Від інноваційного змісту і технологій освіти через педагогічну майстерність учителя до формування особистості учня та підготовки його до життя в сучасних умовах”

2008/2009 навчальний рік

Науково – методична тема школи : „Від творчого вчителя до творчого учня”

Напрямки діяльності :

- удосконалення творчого потенціалу вчителів;
- створення системи роботи з обдарованими та здібними учнями;
- психологічний патронаж учасників навчально-виховного процесу;
- поради батькам, які прагнуть розвивати здібності своїх дітей.

Робота з педагогами

- практичне використання методик виявлення креативних здібностей учнів;
- круглий стіл „Творчий учитель”;
- методичний діалог „Творча обдарованість учнів: характерні особливості”;
- захист поурочних планів (на основі демонстрації фрагментів уроку);
- засідання МО з проблеми „Виховний потенціал уроку”;
- відвідування уроків. Мета: методи і прийоми розвитку здібностей дитини; робота з обдарованими учнями;

Робота з учнями

- реалізація тренінгових програм: „Твій вибір – здоровий спосіб життя”, „До джерел духовності”;
- залучення учнів до індивідуальних занять, самоосвітньої роботи, МАН;
- реалізація творчих здібностей через участь у конкурсах і т.д.;
- соціально – психологічна служба і проблеми обдарованості.

Робота з батьками

- реалізація програми „Освіта для батьків”;
- реалізація тренінгової програми „Наша професія – батьки”;
- робота консультпункту „Батьки і діти”.

Шляхи реалізації науково-методичної проблеми (4-ий рік роботи над проблемою)

Науково-методична проблема школи : „Від інноваційного змісту і технологій освіти через педагогічну майстерність учителя до формування особистості учня та підготовки його до життя в сучасних умовах”

2009/2010 навчальний рік

Науково-методична тема школи : „Компетентність випускника – запорука успішної життєдіяльності та професійного становлення”

Напрямки діяльності :

створення шкільної моделі компетентного випускника, готового свідомо обирати професію, приймати рішення, життєстверджуватися.

Робота з педагогами

- робота постійного семінару „Метод проектів у системі підготовки компетентної особистості”;
- психолого – педагогічний семінар „Компетентний учень”;
- діяльність творчих груп (з проблеми);
- творчі звіти вчителів;
- організація самоосвітньої роботи вчителів.

Робота з учнями

- реалізація тренінгових програм: „Стратегія успіху”, „Зроби крок у світ професій”;
- створення учнівських портфоліо творчих досягнень.

Робота з батьками

- реалізація програми „Освіта для батьків”;
- реалізація тренінгової програми „Наша професія – батьки” „Я знаю свою дитину”;
- консультування „Батьки і діти”;
- Свіння школа: „Роль батьків у створенні портфоліо творчих досягнень учнів”.

